

ECHA-18-B-02-FI

Ainutkertainen koostumustunniste (UFI) ja sen merkitys tuotemerkintöjen kannalta

Tärkeää tietoa yrityksille, jotka saattavat vaarallisia seoksia ETA-alueen¹ markkinoille

Vuonna 2020 tuote-etiketteihin tulee uusi merkintä – 16-merkkinen koodi, josta käytetään nimitystä ainutkertainen koostumustunniste (unique formula identifier, UFI). Vuoteen 2025 mennessä UFI-tunnisteesta tulee pakollinen kaikkien sellaisten tuotteiden etiketeissä, jotka on luokiteltu terveyteen kohdistuvia sekä fysikaalisia vaaroja aiheuttaviksi. Maahantuojien ja jatkokäyttäjien, jotka saattavat tällaisia tuotteita markkinoille, on annettava myrkytystietokeskuksille näistä tuotteista erityisiä tuotetietoja ja myös UFI-tunniste. Kemikaaliviraston myrkytystietokeskuksia koskevalla verkkosivulla on saatavilla työkaluja ja tukea UFI-tunnisteen luomiseen.

¹ Euroopan talousalue (ETA) muodostuu Euroopan unionin 28 jäsenvaltiosta sekä Norjasta, Islannista ja Liechtensteinista.

MIKÄ UFI-TUNNISTE ON?

Ainutkertainen koostumustunniste, josta käytetään myös englanninkielisistä sanoista koostuvaa kirjainlyhennettä UFI, on 16-merkkinen aakkosnumeerinen koodi, joka on oltava vaarallista seosta sisältävien tuotteidesi etiketissä.

UFI-tunnisteen lisäksi sinun on annettava myrkytystietokeskuksiin seoksestasi ja siihen liittyvistä tuotteista myös muita tietoja, esimerkiksi koostumus, kauppanimi, väri, pakkaus, tuotekategoria ja toksikologiset tiedot. UFI-tunnisteen tarkoituksena on luoda yksiselitteinen yhteys niihin tietoihin, joita annat markkinoille saattamiasi tuotteista.

UFI-tunnisteen antaminen edellyttää, että samalla UFI-tunnisteella merkittävissä ja ilmoitettavissa tuotteissa on oltava sama seoskoostumus.

MITEN UFI-TUNNISTETTA KÄYTETÄÄN?

UFI-tunnistetta ja muita antamiasi tietoja käyttävät pääasiassa myrkytystietokeskukset hätäpuhelujen yhteydessä. Kauppanimen lisäksi myrkytystietokeskuksen työntekijä voi esimerkiksi lukea UFI-tunnisteen suoraan tuotteen etiketistä, jolloin hän voi tunnistaa vahinkoon liittyvän tuotteen tarkasti.

MITEN UFI-TUNNISTE LUODAAN?

Luodaksesi UFI-tunnisteen seoksellesi tarvitset yrityksesi **ALV-numeron** (tai tietyissä tapauksissa ”yritystunnuksen”) ja seoskohtaisen **koostumusnumeron**. Sen jälkeen syötät nämä kaksi numeroa kemikaaliviraston verkossa olevaan **UFI-työkaluun**, joka luo seoksellesi UFI-koodin. ALV-numero on keskeinen tekijä sen varmistamiseksi, että UFI-tunnisteesi on ainutkertainen ja ettei eri yritysten luomien UFI-tunnisteiden välillä ole päällekkäisyyksiä.

Yrityksessäsi mitä todennäköisimmin jo käytetään sisäisiä koostumuskoodeja. Jos ne ovat vain numeerisia – välillä 0 ja 268 435 255 –, voit käyttää niitä suoraan UFI-työkalussa. Muissa tapauksissa, esimerkiksi jos koodit ovat aakkosnumeerisia tai sisältävät muita merkkejä, sinun täytyy antaa

seksillesi ensin uudet koostumusnumerot, jotka ovat vaaditussa muodossa. On tärkeää, ettet käytä samaa koostumusnumeroa uudestaan saman ALV-numeron kanssa, jos seoksilla on eri koostumus.

UFI-työkalu ja käyttöohje ovat kemikaaliviraston myrkytystietokeskusten verkkosivulla 23 EU-kielellä. Jos yrityksesi tuotevalikoima on suuri, voit kehittää yrityksesi tietojärjestelmään oman työkalun, jolla voit luoda UFI-tunnisteita suurina sarjoina tehokkaammin. Katso tarkemmat ohjeet tästä UFI-tunnisteen kehittäjän käsikirjasta.

SÄILYVÄTKÖ LIIKESALAISUUDET UFI-TUNNISTEEN YHTEYDESSÄ?

UFI-tunnisteen myötä liikesalaisuuksiin liittyvät tiedot eivät paljastu. UFI-tunnisteesta ei esimerkiksi ole mahdollista dekodata seoksen koostumukseen liittyviä tietoja. Vain myrkytystietokeskukset tietävät, mikä seoskoostumus vastaa ilmoitettua UFI-tunnistetta. Näin UFI-tunniste siis suojaaa liikesalaisuuksiin liittyviä tietojasi.

MITEN UFI-TUNNISTETTA KÄYTETÄÄN SEOKSESSA OLEVAN SEOKSEN TOIMITUSKETJUSSA?

Markkinoille saatettu seos koostuu usein seoksessa olevasta seoksesta. Toisin sanoen se valmistetaan sekoittamalla vähintään kaksi seosta toisiinsa sekoittajan määritysten mukaisesti. Koska UFI-tunnisteesta ei ole mahdollista dekodata liikesalaisuustietoja seoksen koostumuksesta, sen käyttö toimitusketjussa on turvallista. Voit saada UFI-tunnisteen toimitusketjun alkupään toimittajalta tai toimittaa oman UFI-tunnisteesi jatkokäyttäjänä olevalle sekoittajalle täydellisten koostumustietojen sijasta. UFI-tunniste on kuitenkin toimitettava ensin myrkytystietokeskuksiin, ennen kuin se jaetaan toimitusketjussa.

MILLOIN TARVITAAN UUSI UFI-TUNNISTE?

Kunhan seoksen koostumus pysyy samana, myös UFI-tunniste voi pysyä samana, vaikka tuotteeseen tehtäisiin muita muutoksia (kuten uusi pakkaus tai uusi kauppanimi).

Uusi UFI-tunniste on luotava, painettava tai kiinnitettävä etikettiin vain, kun seoksen koostumus muuttuu eli jos seokseen esimerkiksi lisätään aineosa tai jokin ainesosa poistetaan seoksesta tai korvataan tai jos aineosien pitoisuudet muuttuvat sallitun vaihteluvälin ulkopuolelle. Varmista, että pystyt seuraamaan seoksen koostumukseen tehtäviä muutoksia, ja luo tarvittaessa uusi UFI-tunniste, ilmoita se myrkytystietokeskuksiin ja merkitse tuotteesi uudelleen.

VOIDAANKO USEISSA TUOTTEISSA KÄYTTÄÄ SAMAA UFI-TUNNISTETTA TAI YHDESSÄ TUOTTEESSA USEITA UFI-TUNNISTEITA?

Kunhan tuotteen seoksen koostumus on sama, voit käyttää tuotteidesi etiketissä samaa UFI-tunnistetta kaikissa ETA-maissa. Voit myös käyttää samaa UFI-tunnistetta tuotteiden etiketissä samassa maassa, vaikka niitä markkinoitaisiin eri kauppanimillä. Tiedonhallintaan liittyvistä tai kaupallisista syistä voit päättää antaa samalle seokselle myös useamman kuin yhden UFI-tunnisteen. Tällöin jokaisella tuotteella on oma UFI-tunnisteensa, vaikka ne sisältävät samaa seosta.

Siitä riippumatta, kumman toimintatavan valitset, on tärkeää, että ilmoitat asianmukaisen UFI-tunnisteen kunkin markkina-alueen myrkytystietokeskuksiin, jotta keskusten päivystystyöntekijät voisivat tunnistaa tuotteen yksiselitteisesti.

VOIKO UFI-TUNNISTETTA KÄYTTÄÄ VAARATTOMIEN SEOSTEN YHTEYDESSÄ?

Voi olla järkevää antaa UFI-tunniste vaarattomalle seokselle tai seoksille, jotka on luokiteltu vain ympäristölle vaarallisiksi.

UFI-tunnisteen vapaaehtoisesta lisäämisestä tällaisia seoksia sisältävien lopputuotteiden etikettiin on apua **myrkytystietokeskuksille**, koska tiedot mistä tahansa tuotteesta, josta myrkytystietokeskukseen soimitaan, olivatpa tuotteet luokiteltuja tai eivät, auttavat keskuksen päivystäjiä antamaan tietoon perustuvia ohjeita soittajille.

Seoksissa olevien seosten osalta voit haluta suojata liikesalaisuustietosi UFI-tunnisteella, kun tiedotat seoksestasi **toimitusketjussa**. UFI-tunnisteen lisääminen etikettiin on vapaaehtoista, mutta se on ilmoitettava myrkytystietokeskuksiin, jotta ne osaavat yhdistää seoksessa olevan seoksen asianmukaisiin tietoihin.

ONKO UFI-TUNNISTE AINA MERKITTÄVÄ ETIKETTIIN?

UFI-tunniste on joko painettava tai kiinnitettävä kaikkien vaarallisia seoksia sisältävien tuotteidesi etikettiin. Jos tuotteissa ei ole merkintöjä (näin on tiettyjen teollisuuslaitoksissa käytettävien tuotteiden yhteydessä), UFI-tunnisteen voi ilmoittaa käyttöturvallisuustiedotteessa.

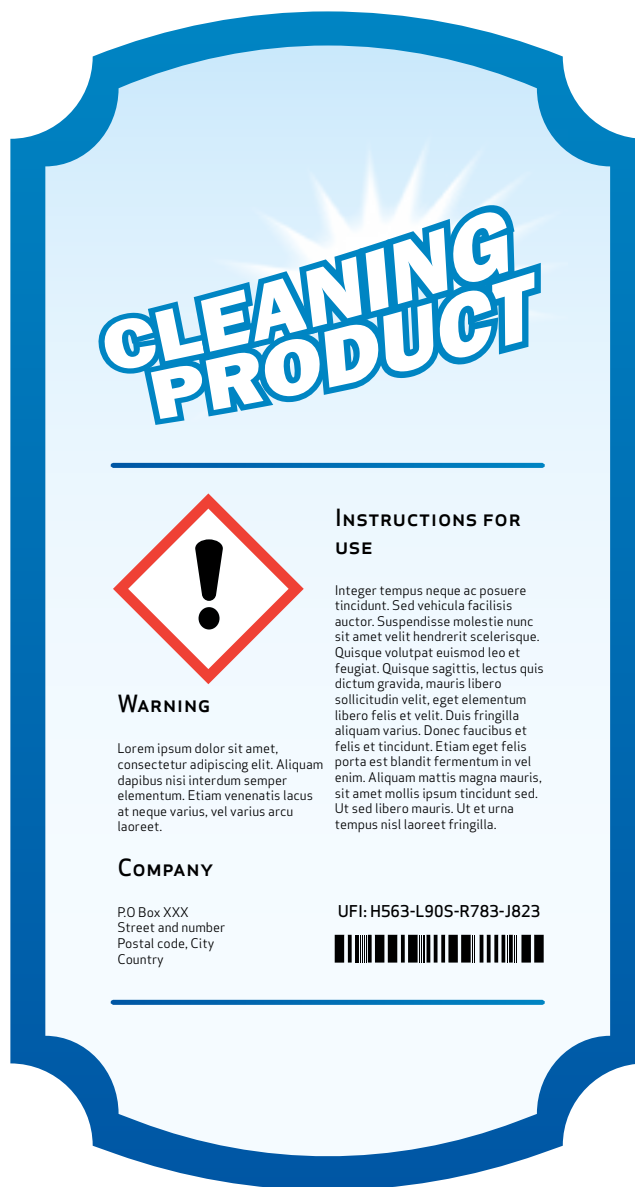
MITÄ SÄÄNTÖJÄ UFI-TUNNISTEEN MERKITSEMISESSÄ ETIKETTIIN PITÄÄ NOUDATTAA?

Lyhenne "UFI" (sama lyhenne kaikilla EU-kielillä ja kaikissa kirjainjärjestelmissä, lyhennettä ei saa kääntää) on kirjoitettava suuraakkosin, ja sen jälkeen on merkittävä 16-merkinen aakkosnumeerinen koodi. Koodi jaetaan neljän numeron ryhmiin, joiden väliin on merkittävä yhdysviiva. Esimerkiksi fonttityypistä tai -koosta ei ole erityisvaatimuksia, mutta UFI-tunnisteen on oltava selvästi näkyvissä ja luettavissa tuotteen etiketissä. Koska etikettien koot vaihtelevat ja koska muut merkintävaatimukset vievät etiketistä oman tilansa, UFI-tunniste on asetettava sellaiseen paikkaan, että se on helppo havaita (esimerkiksi viivakoodin tai varoitusmerkkien lähelle). On tärkeää, että selvität, mikä on tehokkain tapa painaa tai kiinnittää UFI-tunniste etikettiin, jotta se on helppo ilmoittaa myrkytystietokeskuksiin.

MIHIN MENNESSÄ ETIKETEISSÄ ON OLTAVA UFI-TUNNISTE?

Kuluttajakäyttöön tarkoitettujen seosten osalta yritykselläsi on velvollisuus ilmoittaa UFI-tunniste ja muut tiedot uudessa yhtenäistetyssä muodossa viimeistään **1. tammikuuta 2020**. Ammattikäyttöön tarkoitettujen seosten osalta tiedot on ilmoitettava viimeistään **1. tammikuuta 2021** ja teolliseen käyttöön tarkoitettavista seoksista vasta viimeistään **1. tammikuuta 2024**. Jo markkinoilla oleviin seoksiin sovelletaan siirtymäkautta, mikä tarkoittaa sitä, että UFI-tunniste on oltava kaikkien markkinoilla olevien asiaankuuluvien tuotteiden etiketeissä viimeistään **1. tammikuuta 2025**.

Yritysten on kuitenkin saatava UFI-tunnisteiden lisääminen etiketteihin valmiiksi ennen näitä määräaikoja, jotta ne voivat ilmoittaa tunnisteet myrkytystietokeskuksiin. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että UFI-tunnisteiden luominen ja asianmukaisten tuote-etikettien painaminen on suunniteltava huolellisesti ja otettava huomioon yrityksen aikataulussa ja että tämä saadaan toteutetuksi hyvissä ajoin ennen mainittuja määräaikoja – työn voi aloittaa vaikkapa tänään.

Esimerkki tuote-etiketistä, johon tuotteen UFI-tunniste on merkitty selvästi.

Kysymyksiä, vastauksia ja tukea:

<https://poisoncentres.echa.europa.eu/>

Verkkoseminaarit

<https://echa.europa.eu/support/training-material/webinars>

Kansalliset neuvontapalvelut

<https://echa.europa.eu/fi/-/finland-helpdesk>